

תקנות הרופאים (כשירויות לביצוע פעולות חריגות), התשס"א-2001¹

(נוסח בתוקף מיום 22.4.2008 עד יום 21.4.2022)

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 59(ב), (11) ו-61 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1967 (להלן – הפקודה), באישור שר הבריאות ובאישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת לענין תקנה 8 והתוספת החמישית, ולפי סעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנות אלה –
"אחות" – לרבות אח;
"אחות מוסמכת" – אחות הרשומה בפנקס, במדרור אחות מוסמכת;
"אחות מעשית" – אחות הרשומה בפנקס, במדרור אחות מעשית;
"בית החולה" – לרבות מקום מגורים ארעי או מוסד שבו שוהה החולה;
"בית חולים" – בית חולים רשום לפי סעיף 25 לפקודת בריאות העם, 1940 (להלן – פקודת בריאות העם);

הגדרות
[תיקונים: התשס"ח,
התשע"ו (מס' 2),
התשע"ז]

1. ק"ת 6122, התשס"א (23.8.2001), עמ' 1020.
תיקון:
ק"ת 6665, התשס"ח (8.4.2008), עמ' 838;
ק"ת 6779, התשס"ט (21.5.2009), עמ' 932 (הארכת תיקון התשס"ח לשנתיים);
ק"ת 6876, התשע" (11.3.2010), עמ' 941 (הארכת תיקון התשס"ח ל-3 שנים);
ק"ת 6997, התשע"א (3.5.2011), עמ' 939 (הארכת תיקון התשס"ח ל-4 שנים);
ק"ת 7006, התשע"א (16.6.2011), עמ' 1063 (התשע"א (מס' 2));
ק"ת 7103, התשע"ב (29.3.2012), עמ' 970 (הארכת תיקון התשס"ח ל-5 שנים);
ק"ת 7227, התשע"ג (26.2.2013), עמ' 805 (הארכת תיקון התשס"ח ל-6 שנים);
ק"ת 7355, התשע"ד (19.3.2014), עמ' 959 (כולל הארכת תיקון התשס"ח ל-7 שנים);
ק"ת 7433, התשע"ה (3.11.2014), עמ' 43;
ק"ת 7538, התשע"ה (3.8.2015), עמ' 1424 (הארכת תיקון התשס"ח ל-8 שנים);
ק"ת 7641, התשע"ו (4.4.2016), עמ' 962 (הארכת תיקון התשס"ח ל-10 שנים);
ק"ת 7688, התשע"ו (14.7.2016), עמ' 1624 (התשע"ו (מס' 2));
ק"ת 7711, התשע"ו (11.9.2016), עמ' 2227 (התשע"ו (מס' 3));
ק"ת 7743, התשע"ז (20.12.2016), עמ' 328;
ק"ת 7906, התשע"ח (26.12.2017), עמ' 437;
ק"ת 7991, התשע"ח (25.4.2018), עמ' 1873 (הארכת תיקון התשס"ח ל-12 שנים);
ק"ת 8250, התשע"ט (22.7.2019), עמ' 3512;
ק"ת 8520, התש"ף (27.4.2020), עמ' 1248 (הארכת תיקון התשס"ח ל-14 שנים);
ק"ת 8614, התש"ף (21.6.2020), עמ' 1606 (התש"ף (מס' 2));
ק"ת 8797, התשפ"א (30.9.2020), עמ' 76;
ק"ת 8808, התשפ"א (7.10.2020), עמ' 102 (התשפ"א (מס' 2));
ק"ת 8992, התשפ"א (16.12.2020), עמ' 926 (התשפ"א (מס' 3));
ק"ת 9372, התשפ"א (12.5.2021), עמ' 3154 (התשפ"א (מס' 4));
ק"ת 9564, התשפ"א (16.8.2021), עמ' 3964 (התשפ"א (מס' 5));
ק"ת 9604, התשפ"א (1.9.2021), עמ' 4094 (התשפ"א (מס' 6)).

- "בית ספר לאחיות" – בית ספר לאחיות מוסמכות או בית ספר לאחיות מעשיות, לפי הענין, המוכר לצורך רישום בפנקס;
- "היתר לאצול סמכויות" – היתר בכתב מאת המנהל למנהל רפואי, לאצול סמכות ביצוע פעולות חריגות לפי תקנות אלה;
- "המנהל" – המנהל הכללי של משרד הבריאות, או רופא עובד משרד הבריאות שהוא מינה לביצוע תקנות אלה, כולן או חלקן;
- "הפנקס" – כמשמעותו בתקנות בריאות העם (עוסקים בסייעוד בבתי חולים), התשמ"ט-1988 (להלן – תקנות העוסקים בסייעוד);
- "הרשאה אישית" – הרשאה בכתב מאת מנהל רפואי לפי הטופס שבתוספת הראשונה, הניתן לאחות מוסמכת, לאחות מעשית או לעוור לביצוע פעולה חריגה;
- "השתלמות מוכרת" – השתלמות לאחות מוסמכת, לפי תקנה 10 לתקנות העוסקים בסייעוד; "ועדה מייצעת" – הועדה המייצעת לפעולות חריגות שמינה המנהל לפי תקנה 11;
- "מוסד רפואי" – בית חולים או מרפאה, כמשמעותם בסעיפים 24 ו-34 לפקודת בריאות העם, לפי הענין, קופת חולים מוכרת כמשמעותה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, מעון יום שיקומי כהגדרתו בחוק מעונות יום שיקומיים, התש"ס-2000 (להלן – חוק מעונות יום שיקומיים) בית מרקחת כהגדרתו בפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981; וכן מגן דוד אדום בישראל כמשמעותו בחוק מגן דוד אדום, התש"י-1950, או בעל אישור מאת המנהל להפעיל ניידת או אמבולנס טיפול נמרץ (להלן – שירות אמבולנס);
- "מחלקה מוכרת" – מחלקה בבית חולים, המוכרת לצורכי התמחות לפי תקנות הרופאים (אישור תואר מומחה ובחינות), התשל"ג-1973 (להלן – תקנות תואר מומחה);
- "מנהל מחלקה" – מנהל מחלקה במוסד רפואי שהוא בית חולים, או ממלא מקומו, שהוא רופא מורשה;
- "מנהלת סיעוד" – אחות מוסמכת האחראית על כל צוות האחים והאחיות במוסד רפואי;
- "מנהל רפואי" – מנהל מוסד רפואי או ממלא מקומי, או המנהל הרפואי של המוסד, שהם רופאים מורשים ולעניין מעון יום שיקומי – רופא מורשה המטפל בפעוט;
- "מקצוע בריאות" – מקצוע מהמקצועות המפורטים בתוספת השביעית;
- "עוור" – בעל מקצוע בריאות;
- "פאראמדיק" – בעל תעודה שהשלים תכנית שהכיר בה המנהל;
- "פעולה חריגה" – פעולה שהיא עיסוק ברפואה כמשמעותו בסעיף 1 לפקודה, המותרת למי שאינו רופא מורשה, בהתאם לתקנות אלה;
- "רופא מומחה" – רופא מורשה בעל תואר מומחה, לפי תקנות תואר מומחה, לרבות מי שעבר בחינת התמחות שלב א', לפי אותן תקנות.

המסמך הוכן עבור משרד הבריאות על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

- הרשאים לבצע פעולה חריגה (תיקון התשס"ח)**
2. (א) אחות מוסמכת, אחות מעשית ועוזר רשאים לבצע פעולה חריגה לפי האמור בתקנות אלה.
- (ב) פעולה המותרת לאחות או לבעל מקצוע בריאות על פי תקנות אלה תותר גם למי שמקבל הכשרה מקצועית באותו מקצוע, שהכיר בה המנהל, בפיקוחו הישיר ובנוכחותו של מורשה לבצע הפעולה, בכפוף לתנאי המוסד הרפואי שבו הוא מקבל ההכשרה המקצועית.
- איסור ביצוע פעולה חריגה**
3. (א) לא יבצע אדם, זולת המפורטים בתקנה 2 פעולה חריגה.
- (ב) לא ירשה מנהל מוסד רפואי ביצוע פעולה חריגה, אלא לאדם מהמפורטים בתקנה 2, ובכפוף לתנאים הקבועים בתקנות אלה.
- (ג) לא יבצע אדם מהמפורטים בתקנה 2, פעולה חריגה, אלא באישור המנהל הרפואי של המוסד הרפואי, ובמוסד רפואי שהוא בית חולים – בהסכמת מנהל המחלקה שבה אמורה להתבצע הפעולה.
- הנחיות לביצוע פעולה חריגה**
4. (א) פעולה חריגה תבוצע בהתאם להנחיות לביצוע פעולות חריגות שאישר המנהל בקובץ הנחיות לביצוע פעולות חריגות (להלן – קובץ הנחיות).
- (ב) קובץ הנחיות יופץ בידי המנהל לכל המוסדות הרפואיים ויופקד בכל לשכת בריאות מחוזית של משרד הבריאות, וכל אדם רשאי לעיין בו בשעות קבלת הקהל.
- ביצוע פעולה חריגה שבתוספת השניה בידי אחות מוסמכת**
5. (א) אחות מוסמכת רשאית לבצע פעולה חריגה כמפורט בתוספת השניה, בתנאי שלמדה את הפעולה החריגה בהשתלמות המוכרת שבה השתתפה.
- (ב) אחת מוסמכת שלא למדה את הפעולה החריגה, כולה או חלקה, בהשתלמות המוכרת שבה השתתפה, רשאית לבצע את הפעולה החריגה, אם למדה אותה בהשתלמות מיוחדת לאחיות מוסמכות שאישר המנהל, לאחר התייעצות עם הועדה המייעצת, במוסד שאישר המנהל, והמציאה אישור על כך למנהלת הסיעוד של המוסד הרפואי שבו היא מועסקת.
- ביצוע פעולה חריגה שבתוספת השלישית בידי אחות מוסמכת**
6. (א) אחות מוסמכת רשאית לבצע פעולה חריגה כמפורט בתוספת השלישית, בתנאי שלמדה את הפעולה בבית ספר לאחיות שבו סיימה את לימודיה.
- (ב) אחות מוסמכת שלא למדה את הפעולה החריגה, כולה או חלקה, בבית הספר לאחיות כאמור, רשאית לבצע את הפעולה ובלבד שלמדה אותה בהשתלמות מיוחדת לאחיות מוסמכות שאישר המנהל, לאחר התייעצות עם הועדה המייעצת, במוסד שאישר המנהל, והמציאה אישור על כך למנהלת הסיעוד של המוסד הרפואי שבו היא מועסקת.
- הרשאה אישית לאחות מוסמכת המסייעת לרופא**
7. המנהל רשאי לתת לאחות מוסמכת הרשאה אישית לבצע פעולה חריגה כמפורט בתוספת הרביעית ובלבד שנתמלאו כל התנאים המפורטים להלן:

(1) הפעולה הרפואית מתבצעת בבית חולים, על ידי רופא בעל תואר מומחה בענף ההתמחות שאליו שייכת הפעולה, והאחות מסייעת לו בביצוע חלק מהפעולה, בנוכחותו;

(2) האחות סיימה בהצלחה השתלמות מיוחדת לאחיות מוסמכות לביצוע הפעולה הנדרשת, שאישר המנהל, לאחר התייעצות עם הועדה המייעצת, במוסד שאישר המנהל, והמציאה אישור על כך למנהלת הסיעוד של בית החולים שבו היא מועסקת; ובלבד שההשתלמות המיוחדת כללה סיוע לרופא בביצוע הפעולות המפורטות בתוספת הרביעית, במשך שלושה חודשים לפחות, בפיקוח אחות מוסמכת בעלת הרשאה של שנה לפחות לביצוע אותן פעולות.

8. (א) מנהל רפואי שקיבל היתר לאצול סמכויות ביצוע פעולה חריגה רשאי לתת לאחות מוסמכת העוברת במוסדו, הרשאה אישית לבצע פעולה חריגה כמפורט בתוספת החמישית, מן המפורטות בחלק א' בתוספת האמורה בבית החולה, אם נתקיימו בה כל אלה:

(1) בהיותה עוברת במוסד הרפואי קיבלה הרשאה מאת המנהל הרפואי לבצע את הפעולה החריגה במוסד;

(2) ביצעה את הפעולה החריגה במוסד הרפואי, לשביעות רצון מנהלת הסיעוד של המוסד, במשך תקופה של שלושה חודשים רצופים לפחות סמוך לביצוע הפעולה החריגה בבית החולה, ובידה אישור בכתב על כך ממנהלת הסיעוד.

(ב) פעולה חריגה מן המפורטות בחלק ב' בתוספת החמישית, רשאית לבצע בבית החולה אחות מוסמכת שעמדה בכל התנאים המפורטים בתקנת משנה (א), הרשומה בפנקס במדור ההשתלמות המוכרת שאליה מתייחסת הפעולה כאמור.

(ג) הרשאה לביצוע פעולה חריגה בבית החולה, כאמור בתקנת משנה (א), תינתן –

(1) כשהיא מטעם בית חולים – בידי המנהל הרפואי של בית החולים;

(2) כשהיא מטעם קופת החולים – בידי המנהל הרפואי של מחוז הקופה שבו נמצא בית החולה.

(ד) הרשאה אישית כאמור בתקנת משנה (א), תוקפה לשלוש שנים מיום נתינתה, וניתן להאריכה לתקופות נוספות שלא יעלו על שלוש שנים כל אחת, על פי חוות דעת מנהלת הסיעוד של המוסד הרפואי שבו מועסקת האחות המוסמכת, וכל זמן שהיא מועסקת בו.

(ה) מוסד רפואי אחראי לקיום ביטוח צד שלישי בהיקף ובתנאים שיוזמה המנהל בכתב, לכיסוי נזקים שעלולים להיגרם כתוצאה מביצוע פעולות חריגות בבית החולה.

9. (א) קיבל מנהל רפואי היתר לאצול סמכויות ביצוע פעולה חריגה רשאי הוא לתת הרשאה אישית לאחות מעשית לבצע פעולה חריגה מן המפורטות בתוספת השישית, בתנאים כאמור בתקנת משנה (ב).

הרשאה אישית
לביצוע פעולה
חריגה בבית החולה

הרשאה אישית
לאחות מעשית

(ב) אחות מעשית רשאית לבצע במוסד רפואי, פעולה חריגה כאמור בתקנת משנה (א), אם למדה את הפעולה בהשתלמות מיוחדת לאחיות מעשיות שאישר המנהל, לאחר התייעצות עם הועדה המייעצת, והמציאה אישור על כך, להנחת דעת מנהלת הסיעוד של המוסד הרפואי שבו היא מועסקת.

(ג) הרשאה אישית כאמור בתקנת משנה (א), תוקפה לשנתיים מיום נתינתה, וניתן להאריכה לתקופות נוספות שלא יעלו על שנתיים כל אחת, על פי חוות דעת מנהלת הסיעוד של המוסד הרפואי שבו מועסקת האחות המעשית.

10. (א) קיבל מנהל רפואי, היתר לאצול סמכויות ביצוע פעולה חריגה רשאי הוא לתת הרשאה אישית לעוזר, לבצע פעולה חריגה כמפורט בתוספת השביעית, בתנאים כאמור בתקנת משנה (ב) וזולת אם נקבע אחרת בתוספת השביעית.

(ב) עוזר רשאי לבצע במוסד רפואי פעולה חריגה כאמור בתקנת משנה (א), אם למד את הפעולה בהשתלמות מיוחדת לעוזרים שאישר המנהל, לאחר התייעצות עם הועדה המייעצת, והמציא אישור על כך, להנחת דעת המנהל הרפואי של המוסד הרפואי שבו הוא מועסק.

(ג) הרשאה אישית לפי תקנת משנה (א) תוקפה לשנה אחת וניתן להאריכה לתקופות נוספות שלא יעלו על שנה, כל אחת, על פי חוות דעת של הממונה הישיר על העוזר.

11. המנהל ימנה ועדה מייעצת לפעולות חריגות שמתפקידה לייעץ למנהל בכל אחד מאלה:

- (1) קביעת פעולות חריגות;
- (2) קביעת תנאים לביצוע פעולה חריגה;
- (3) ערכון קובץ ההנחיות;
- (4) מתן היתרים לאצול סמכויות לביצוע פעולות חריגות;
- (5) אישור השתלמות מיוחדת;
- (6) קביעת הליכי בקרה ופיקוח על ביצוע פעולות חריגות.

12. (א) בוועדה המייעצת יהיו שמונה חברים כמפורט להלן:
(1) בדיון בפעולה חריגה המואצלת לאחיות –

- (א) רופא מומחה מנהל האגף למקצועות הרפואיים במשרד הבריאות;
- (ב) רופא מומחה, נציג המועצה המדעית של הסתדרות הרופאים;
- (ג) רופא מומחה, מנהל מחלקה מוכרת של בית חולים;
- (ד) רופא מומחה, נציג קופת חולים;
- (ה) האחיות הראשית הארצית במשרד הבריאות;

הרשאה אישית לעוזר
[תיקון התשע"ו (מס' 2)]

ועדה מייעצת

הרכב הועדה המייעצת
[תיקונים: התשע"ו (מס' 2), התשע"ה]

המסמך הוכן עבור משרד הבריאות על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

- (ו) אחות מוסמכת, נציגת הסיעוד בבתי חולים;
- (ז) אחות מוסמכת, נציגת הסיעוד בקהילה, מטעם קופת חולים;
- (ח) ראש מינהל רפואה במשרד הבריאות או נציגו.
- (2) בריון בפעולה חריגה המואצלת לעוור, היא אחד מחברי הועדה בעל הכרה במעמד במקצוע בריאות הנדון, לפי הענין, במקום אחת האחיות חברות הועדה, בהתאם להחלטת היושב ראש.
- (ב) המנהל ימנה יושב ראש לועדה המייעצת מבין חבריה הרופאים.
- (ג) תקופת כהונתו של חבר הועדה המייעצת, היא 3 שנים וניתן לשוב ולמנותו לתקופת כהונה אחת נוספת.
- (ד) חבר לשכת עורכי הדין, עובר משרד הבריאות, ייעץ לועדה על פי דרישתה.

13. (א) המנין החוקי בישיבת הועדה המייעצת הוא חמישה מחברי הועדה ובהם היושב ראש ואחד החברים הרופאים. מנין חוקי בועדה המייעצת

(ב) היה דיון הועדה בהיתר לאצילת סמכות ביצוע פעולה חריגה לעוור, יחייב המנין החוקי גם השתתפות חבר הועדה שהוא בעל הכרה במעמד במקצוע הבריאות הנדון.

14. תקנות הרופאים (כשיריות לבצע פעולות חריגות), התשל"ז-1977 – בטלות. ביטול

15. תחילתן של תקנות אלה 30 ימים מיום פרסומן. תחילה

תוספת ראשונה

(תקנה 1)

(תיקון התשס"ח)

טופס הרשאה אישית לביצוע פעולות חריגות

בתוקף סמכותי לפי תקנות הרופאים (כשיריות לביצוע פעולות חריגות), התשס"א-2001, ולפי היתר מאת המנהל הכללי של משרד הבריאות לאצול סמכויות לביצוע פעולות חריגות, אני מרשה למר/גב' _____ (שם מבצע הפעולות החריגות) ת"ז _____ אחות _____ מוסמכת / אחות מעשית / ועוזר* מס' רישיון / רישום / תעודה* _____ לבצע את הפעולות המנויות להלן וזאת כל זמן שהוא/היא עובר/ת בית חולים/ קופת חולים/ מגן דוד אדום בישראל/ שירות אמבולנס* _____ (שם המוסד הרפואי והמחלקה) ובמסגרת עבודה זו בלבד**

* מחק את המיותר.

** פרט את הפעולות והתנאים לביצוען.

שם המנהל הרפואי: _____ מס' רישיון: _____

חתימת המנהל הרפואי: _____

העתק: תיק אישי

מנהל בית החולים – לגבי עוזרים בבית חולים

מנהל מחוז קופת חולים – לגבי עוזרים במרפאה

מנהלת הסייעוד בבית החולים – לגבי אחיות

המנהל הרפואי של מגן דוד ארום בישראל או שירות אמבולנס – לגבי פאראמדיקים

תוספת שניה

(תקנה 5)

[תיקונים: התשע"ד,
התשע"ט, התשפ"א
(מס' 4), (מס' 5)]

פעולות חריגות המותרות לאחות מוסמכת בוגרת השתלמות מוכרת:

1. **מיילדות**
  - (1) הוצאת קו עורקי (Arterial-Line);
  - (2) שאיבת דם מקו עורקי פתוח (Arterial-Line).
2. **טיפול נמרץ משולב**
  - (1) דפיברילציה;
  - (2) חיבור אלקטרודות לקוצב, קביעת הקצב והאמפליטודה;
  - (3) התאמת מכשיר הנשמה לצורך גמילה ממנשם.
3. **טיפול נמרץ בנפג, ביילוד, בתינוק וביולד (פ.י.ת.י.)**
  - (1) התאמת מכשיר הנשמה לצורך גמילה ממנשם;
  - (2) שאיבת דם מעורק פריפרי ליילוד;
  - (3) התקנת קו עורקי פריפרי.
4. **סייעוד אונקולוגי**
  - (1) הוצאת קו עורקי (Arterial-Line);
  - (2) שאיבת דם מקו עורקי פתוח (Arterial-Line);
  - (3) – (5) (בוטלו).
5. **סייעוד ברפואה דחופה**
  - (1) דפיברילציה;
  - (2) חיבור אלקטרודות לקוצב, קביעת הקצב והאמפליטודה;
  - (3) התאמת מכשיר הנשמה לצורך גמילה ממנשם;
  - (4) שאיבת דם מעורק פריפרי ליילוד.
6. **שבץ מוחי**
  - (1) דפיברילציה;
  - (2) התאמת מכשיר הנשמה לצורך גמילה ממנשם.

7. גסטרואנטרולוגיה;
(1) דפיברילציה.
8. איספיקת לב
(1) דפיברילציה במצב חריף אקוטי ומציל חיים – VF, VT באשפוז ובמרפאה.

תוספת שלישית

(תקנה 6)

[תיקונים: התשע"א
(מס' 2), התשע"ה,
התשע"ט, התשפ"א
(מס' 4)]

פעולות חריגות המותרות לאחיות מוסמכות:

- (1) התאמת מכשיר הנשמה לצורך גמילה ממנשם;
- (2) שימוש במכונת אפרזיס למטרות איסוף וטיפול בכפוף להוראה רפואית והכשרה ייעודית;
- (3) הוצאת קטטר אפידורלי;
- (4) הזרקת מורפין לקטטר אפידורלי לחולים סופניים;
- (5) הזרקת חומר רדיואקטיבי בניטור אפילפטי;
- (6) שאיבה עמוקה מקנה הנשימה (Deep-Suction);
- (7) שאיבת דם מווריד פריפרי לתינוק עד גיל שנה;
- (8) התחלת עירוי פריפרי לייילוד;
- (9) הוצאת דם מקו עורקי (AL);
- (10) הוצאת קו עורקי;
- (11) שחרור מטופל אחרי סדציה בכפוף לסולם ALDRETE;
- (12) במכון גסטרו בבית חולים ובקהילה, אחות מוסמכת העוברת במכון שנה לפחות –
(א) הזרקה ישירה לווריד של תרופות הרגעה, נרקוטיקה ואנטידוט.

תוספת רביעית

(תקנה 7)

[תיקון התשע"א
(מס' 2)]

פעולות חריגות המותרות לאחות מוסמכת המסייעת לרופא:

- (א) הזרקת חומר נידוד לעורקים כליליים במכון צינתורי לב;
- (ב) (בוטל).

תוספת חמישית

(תקנה 8)

ביצוע פעולות חריגות בבית החולה

חלק א'

פעולות חריגות המותרות לביצוע לאחות מוסמכת בבית החולה:

- (1) הוצאת קטטר מחלל אפידורלי;
- (2) הזרקת מורפין לקטטר אפידורלי לחולים סופניים;
- (3) שאיבה עמוקה מקנה הנשימה (Deep-Suction).

חלק ב'

פירוט הפעולות החריגות המותרות לביצוע בבית החולה בידי אחות מוסמכת הרשומה במדור ההשתלמות המוכרת הנדונה:

1. **טיפול נמרץ משולב**
התאמת מכשיר הנשמה לצורך גמילה ממנשם.
2. **טיפול נמרץ ביולוד, בתינוק וביולד**
התאמת מכשיר הנשמה לצורך גמילה ממנשם.
3. **סיעוד אונקולוגי**
  - (1) הזרקה ברחף של תרופות לוריד (I.V. Push);
  - (2) הזרקה ברחף של תרופות לצנתר בוריד מרכזי ומערכות חלופיות לוריד;
  - (3) הזרקה ברחף של תרופות כימותרפיות לוריד.

תוספת שישית

(תקנה 9)

פעולות חריגות המותרות לאחיות מעשיות:

- (1) הקות רם מתורם בריא;
- (2) חיבור וניתוק מנשם לצורך שאיבת הפרשות;
- (3) שאיבת דם ורידי לבדיקות שגרה.

תוספת שביעית

(תקנה 10)

פעולות חריגות המותרות לעוזרים

להלן רשימת העוזרים ופירוט הפעולות החריגות המותרות בכל תחום, על פי הוראת רופא:

1. **פאראמדיק** לרבות כאמבולנס של מגן דוד אדום בישראל או של שירות אמבולנס או במקום אחר, במקרה של פיקוח נפש, אף אם לא נמצא רופא
  - (1) אינטובציה;
  - (2) דפיברילציה;
  - (3) הכנה, הזלפה והזרקת תרופות לוריד;
  - (4) ניקוז בית החזה על ידי מחטים;
  - (5) עיסוי קרוטי (Carotid Massage);
  - (6) שימוש בקוצב לב חיצוני;
  - (7) פתיחת וריד והזרקת חומרי ניגוד בניידות MRI בטווח זמינות הגעתו של רופא מורשה למקום ביצוע הפעולה שלא יעלה על שלוש דקות;

[תיקונים: התשס"ח,
התשע"ד, התשע"ה,
התשע"ו (מס' 2),
(מס' 3), התשע"ז,
התשע"ח, התשע"ט,
התש"ף (מס' 2),
התשפ"א, התשפ"א
(מס' 2), (מס' 3),
(מס' 4), (מס' 5),
(מס' 6)]

המסמך הוכן עבור משרד הבריאות על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

- (8) פתיחת וריד והזרקת חומרי ניגוד במכוני דימות כבתי חולים בטווח זמינות הגעתו של רופא מורשה למקום ביצוע הפעולה שלא יעלה על שלוש דקות;
  - (9) החרדת מנתב אוויר מתקדם אך לא יותר משלושה ניסיונות;
  - (10) ביצוע קריקטורואידוטומיה;
  - (11) מתן תרופות SC, INH, PO, IM, IO, SL ו-IN, לפי הוראת רופא מורשה;
  - (12) החרדת זונדה במיתאר החיאה בלבד;
  - (13) סיוע נשימתי למטופל באמצעות מסכת CPA.
- א1. פארמדיק – בעת ביצוע החיאה בנוכחות רופא או בעת ליווי חולים בתוך בית החולים תוך הזנקת רופא באופן מיידי ועד להגעתו –
- (1) אינטובציה;
  - (2) דפברילציה;
  - (3) הכנה, הזלפה והזרקת תרופות לווריד;
  - (4) ניקוז בית החזה על ידי מחטים;
  - (5) עיסוי קרוטי (Carotid Massage);
  - (6) שימוש בקוצב לב חיצוני.
- ב1. פארמדיקים במיקרי רפואה רחופה בקהילה – ביצוע פעולות לפי הוראת רופא
- (1) מדידת סימנים חיוניים: לחץ דם, חום, דופק, נשימות, משקל וסטורציה;
  - (2) ביצוע א.ק.ג;
  - (3) חיבור למוניטור קרדיאלי;
  - (4) חיבור למוניטור עוברי;
  - (5) ביצוע חבישות – על אף האמור בכותרת הפרט, פעולה זו יכולה להתבצע גם לפי הוראת אחות מוסמכת.
- ג1. ¹ פארמדיקים וחובשים – מתן חיסון נגד שפעת מגיל 3 ומעלה בלבד.
- ד1. ² פארמדיק – הפעולות האלה על פי הוראת רופא ותחת פיקוחו במחלקות לרפואה רחופה ובמחלקות לטיפול בחולי קורונה:
- (1) מדידת סימנים חיוניים: לחץ דם, דופק, נשימות, חום, משקל וסטורציה;
  - (2) ביצוע בדיקות עור ואמצעי ניטור הכוללים בדיקות א.ק.ג, מדידות רמות סוכר בדם;
  - (3) חיבור למוניטור קרדיאלי;
  - (4) ניקוי, חיטוי וחבישת פצע, בכפוף להוראת רופא או אחות מוסמכת;
  - (5) הרכבת מסכת חמצן ומשקפי חמצן;
  - (6) פתיחת וריד פריפרי והכנסת ערוי פריפרי;
  - (7) לקיחת בדיקות דם (לבעלי תעודת משרד הבריאות – פלבוטומיסטים);

1. פרט ג1 חל במקור מיום 30.9.2020 ולמשך 7 חודשים, ובתיקון התשפ"א (מס' 6) הוארך ב-7 חודשים נוספים מיום 1.9.2021.

2. פרט 1ד לתוספת השביעית חל מיום 7.10.2020 ולמשך 12 חודשים.

המסמך הוכן עבור משרד הבריאות על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

- (8) חיבור המטופל למסכת CPAP, BPAP לצורך סיוע נשימתי;
- (9) חיבור וניתוק מכונת הנשמה לצורך שאיבת הפרשות או קפנוגרף;
- (10) סיוע בהחייאה בכפוף להוראות הרופא ובנוכחותו.
- ה1. פארמדיקים וחובשים – מתן חיסון נגד קורונה מגיל 3 ומעלה בלבד, בהתאם להתוויית החיסון ולתדרוך החיסונים, בכפוף לקבלת הכשרה מתאימה ובפיקוח הגורם המפעיל.
11. פרמדיק במתארי בנק הדם ויחידות האפרזים – שימוש במכונת אפרזים למטרות איסוף וטיפול בכפוף להוראה רפואית והכשרה ייעודית;
2. מעברנים רפואיים
- (1) הקזת דם מתורם בריא;
- (2) שאיבת דם מוריד פריפרי לבריכות שיגרה מגיל שנה ומעלה.
3. ביוטכנולוגים
- (1) שימוש במכונת אפרזים למטרות איסוף וטיפול בכפוף להוראה רפואית והכשרה ייעודית;
- (2) הפעלת מכשיר פלזמה פרוזיס טיפולי.
- א3. ביוטכנולוג אחראי בנק מסתמים – ביצוע הנצלת לב מתורם נפטר לצורך הכנת מסתמי לב להשתלה בתרומת רקמות לאחר דום לב.
4. טכנאי רנטגן
- (1) הזרקת חומר ניגוד לווריד פריפרי, בטווח זמינות הגעתו של רופא מורשה למקום ביצוע הפעולה שלא יעלה על שלוש דקות;
- (2) הזרקת איזוטופים לווריד פריפרי, בנוכחות רופא מורשה;
- (3) הזרקת הפרין לצורך heparin lock, על פי הוראת רופא, במכון לרפואה גרעינית, בטווח זמינות הגעתו של רופא מורשה למקום ביצוע הפעולה שלא יעלה על שלוש דקות;
- (4) התקנת עירווי והזרקת חומרי ניגוד לווריד, במכון לרפואה גרעינית, בטווח זמינות הגעתו של רופא מורשה למקום ביצוע הפעולה שלא יעלה על שלוש דקות;
- (5) פתיחת וריד למטופל אמבולטורי בבית חולים.

(המשך בעמוד הבא)

1. פרט 1ה לתוספת השביעית חל מיום 16.12.20 ולמשך 12 חודשים.

5. מפעילי מכונת לבריאה – בנוכחות רופא מומחה:
- (1) הכנה והפעלה של מכשיר נלווה ועזרה בהפעלת Intra Aortic Balloon Pump + Assist Device;
  - (2) חיבור וניתוק מכונת לבריאה מחולה;
  - (3) לקיחת דגימות דם לבריקות שונות;
  - (4) מתן דם כאשר מכונת לבריאה מחוברת לחולה;
  - (5) מתן נוזלים ואלקטרוליטים למחמצן במהלך הניתוח;
  - (6) מתן תרופות הקשורות למצב הפרפוזיה של החולה דרך המחמצן כשמכונת לבריאה מחוברת לחולה;
  - (7) מתן תרופות הקשורות לשיתוק, שימור או הפעלה של הלב דרך המחמצן, כשמכונת לבריאה מחוברת לחולה;
  - (8) ניטור לחצים במערכת המודינמית;
  - (9) קירור וחימום חולה אשר מכונת לבריאה מחוברת אליו;
  - (10) הפעלת מכונת Veno - Venus By-Pass.
6. מתרימי דם
- (1) הקזת דם מתורם בריא;
  - (2) שאיבת דם ממבוגרים לבריקות שיגרה בבנק הדם;
  - (3) שימוש במכונת אפרויס למטרות איסוף וטיפול בכפוף להוראה רפואית והכשרה ייעודית.
7. פיזיותרפיסטים
- (1) ניתוק וחיבור מנשם לצורך שאיבת הפרשות מדרכי נשימה;
  - (2) שאיבת הפרשות מדרכי נשימה.
7. פיזיותרפיסטים במחלקה להנשמה ממושכת
- (1) שינויים במשתנים של מכונת הנשמה לצורך טיפול בפיזיותרפיה, בחולים במחלקות להנשמה ממושכת ובמהלך הטיפול הפיזיותרפי בלבד;
8. טכנולוג רפואי
- (1) הפעלת מכשיר Intra-aortic balloon pump בחדר במכון צנתורים;
  - (2) הזרקת חומרים רדיואקטיביים לתוך הווריד בבית חולים ובפיקוח רופא;
  - (3) מתן מרחיבי סימפונות באינהלציה וונטולין, במרפאה או במכון ריאות, לפי הוראת רופא מורשה ובהימצאותו במקום ביצוע הפעולה;
  - (4) הכנת מטכולין באינהלציה לפי ריכוז מוכן ונתינתו במסגרת בדיקת תג, במרפאה או במכון ריאות, לפי הוראת רופא מורשה ובטווח זמינות הגעתו של רופא מורשה למקום ביצוע הפעולה שלא יעלה על שלוש דקות;
  - (5) מתן יוד דרך הפה כהכנה לביצוע בדיקה של קליטת יוד (Thyroid Uptake), במכון לרפואה גרעינית-איוטופים, לפי הוראת רופא מורשה ובטווח זמינות הגעתו של רופא מורשה למקום ביצוע הפעולה שלא יעלה על שלוש דקות;

- (6) הפעלת מכשור בחדר צנתורים הכולל: IVUS, FFR, ROTABLATOR;
- (7) הפעלת ציוד נלווה, CELL SAVER, לניתוחים כלליים, לניתוחי לב ולניתוח טראומה ובלבד שמבצע הפעולה הוא מפעיל מכונת לב ריאה או טכנולוג רפואי מתחום ההרדמה;
- (8) הפעלת מכונת לב ריאה לביצוע ECMO או מכונה ייעודית ל-ECMO ובלבד שמבצע הפעולה הוא מפעיל מכונת לב ריאה;
- (9) מתן טיפות עיניים להרדמה מקומית ולהרחבת אישונים;
- (10) התקנת עירוי לצורך הזרקת חומרי ניגוד לווריד, בטווח זמינות הגעתו של רופא מורשה למקום ביצוע הפעולה שלא יעלה על שלוש דקות;
- (11) הזרקת הפרין לצורך heparin lock, על פי הוראת רופא, במכון לרפואה גרעינית ובטווח זמינות הגעתו של רופא מורשה למקום ביצוע הפעולה שלא יעלה על שלוש דקות;
- (12) שימוש במכונת אפרזיס למטרות איסוף וטיפול בכפוף להוראה רפואית והכשרה ייעודית.

א.8. טכנולוג רפואי במכונה גסטרואנטרולוגיה – הפעולות האלה לפי הוראת רופא ובנוכחותו:

- (1) מונומטריה ושטית;
- (2) מונומטריה אנורקטלית;
- (3) ניטור חומצה בוושט;
- (4) קפסולה אנדוסקופית לצילום מעי דק וגס.

9. עוזר פתולוג

- מעבדן רפואי, רופא שיניים, וטרינר או בעל השכלה רפואית כמשמעותה בסעיף 4(ב) לפקודה בלא צורך בסטז', בפיקוח צמוד של פתולוג –
- (1) חיתוך תכשירים מאקרוסקופיים;
  - (2) סריקת תכשירים ציטולוגיים;
  - (3) מתן מרחיבי סימפונות באינהלציה וונטולין, במרפאה או במכון ריאות, לפי הוראת רופא מורשה ובהימצאותו במקום ביצוע הפעולה;
  - (4) הכנת מטכולין באינהלציה לפי ריכוז מוכן ונתינתו במסגרת בדיקת תגר, במרפאה או במכון ריאות, לפי הוראת רופא מורשה ובטווח זמינות הגעתו של רופא מורשה למקום ביצוע הפעולה שלא יעלה על שלוש דקות;
  - (5) מתן יוד דרך הפה כהכנה לביצוע בדיקה של קליטת יוד (Thyroid Uptake), במרפאה או במכון ריאות, לפי הוראת רופא מורשה ובטווח זמינות הגעתו של רופא מורשה למקום ביצוע הפעולה שלא יעלה על שלוש דקות;
  - (6) הפעלת מכשור בחדר צנתורים הכולל: IVUS, FFR, ROTABLATOR;
  - (7) הפעלת ציוד נלווה, CELL SAVER, לניתוחי לב ולניתוחי טראומה ובלבד שמבצע הפעולה הוא מפעיל מכונת לב ריאה;
  - (8) הפעלת מכונת לב ריאה לביצוע ECMO או מכונה ייעודית ל-ECMO ובלבד שמבצע הפעולה הוא מפעיל מכונת לב ריאה;
  - (9) מתן טיפות עיניים להרדמה מקומית ולהרחבת אישונים.

10. עוזר רופא מרדים בחדרי ניתוח בבתי חולים
- פרמדיק או בעל השכלה רפואית כמשמעותה בסעיף 4(ב) לפקודה בלא צורך בסטז' או בעל תואר אקדמי מחוץ לארץ של עוזר רופא שהכיר בו המנהל, בהוראת רופא מרדים –
- (1) החדרת צנתר לווריד היקפי;
  - (2) הכנסת זונדה;
  - (3) החדרת צנתר לשלפוחית השתן;
  - (4) הוצאת קו עורקי (AL);
  - (5) הורקה ברחף של תרופות לצנתר בווריד מרכזי ומערכות חלופיות לווריד (IV PUSH);
  - (6) שאיבת דם מקו עורקי פתוח (AL);
  - (7) חיבור וניתוק חולה ממנשם;
  - (8) לקיחת דם לבריקות מווריד, למעט מיילודים.
11. עוזר רופא במחלקה לרפואה רחופה מבוגרים בבית חולים ובמוקדים לרפואה רחופה בקהילה
- פרמדיק או בעל השכלה רפואית כמשמעותה בסעיף 4(ב) לפקודה בלא צורך בסטז' או בעל תואר אקדמי מחוץ לארץ של עוזר רופא שהכיר בו המנהל, לפי הוראת רופא –
- (1) מדידת סימנים חיוניים: לחץ דם, חום, דופק, נשימות, שתן וסטורציה;
  - (2) הוצאת דם ורידי לווריד פריפרי וצנתרים מרכזיים קבועים (כדוגמת פורטקאט);
  - (3) הכנסת עירווי פריפרי;
  - (4) התחלת טיפול בנוזלים;
  - (5) הכנסת זונדה;
  - (6) הכנסת צנתר לשתן;
  - (7) הרכבת מסכת חמצן ומשקפי חמצן;
  - (8) הרכבה והסרה של מערכת CPAP;
  - (9) הרכבה והסרה של מערכת BIPAP;
  - (10) חיבור וניתוק מכונת הנשמה לצינור תוך-קני לצורך סקשן או לקפנוגרף;
  - (11) שאיבה מדרכי נשימה לרבות מצינור תוך-קני;
  - (12) ניקוי, חיטוי וחבישת פצע;
  - (13) הרכבה והסרה של קיבועי גבס או פלסטיק למיניהם;
  - (14) ביצוע החייאה, לפי הרשאה אישית בלבד –
    - (א) דפיברילציה ידנית;
    - (ב) אינטובציה או מנתבי אוויר שאינם תוך-קני;
    - (ג) טיפול תרופתי לפי הוראה רפואית פרטנית או לפי פרוטוקול;
    - (ד) חיבור לקוצב חיצוני;
    - (ה) חיבור למכונת הנשמה;
  - (15) לקיחת דם לסוג והצלבה לפי הוראת רופא במיתאר של חדר הלב בלבד;
  - (16) מתן דם ומוצריו לפי הוראת רופא במצבי החייאה ובחדר הלב בלבד.

- 11.א. עוזר רופא במחלקה לרפואה דחופה ילדים בבית חולים ובמוקדים לרפואה דחופה בקהילה:
פרמדיק בעל ניסיון של 5 שנים לפחות שעבר הכשרה ייעודית בתחום רפואה דחופה בילדים
ועובד במחלקה; לפי הוראת רופא ובהרשאה אישית -
להלן רשימת הפעולות המותרות מגיל 0 עד 18 שנים:
- (1) מדידת סימנים חיוניים: לחץ דם, חום, דופק, נשימות, שתן וסטורציה;
  - (2) הוצאת דם ורידי מווריד פריפרי;
  - (3) הכנסת עירוי פריפרי;
  - (4) התחלת טיפול בנוזלים;
  - (5) הכנסת זונדה;
  - (6) הכנסת צנתר לשתן מגיל 14 לפחות;
  - (7) הרכבת מסכת חמצן ומשקפי חמצן;
  - (8) הרכבה והסרה של מערכת CPAP;
  - (9) הרכבה והסרה של מערכת BIPAP;
  - (10) חיבור וניתוק מכונת הנשמה לצינור תוך קני לצורך סקשן לקפנונגרף;
  - (11) שאיבה מדרכי נשימה לרבות מצינור תוך קני;
  - (12) ניקוי, חיטוי וחבישת פצע;
  - (13) הרכבה והסרה של קיבועי גבס או פלסטיק לסוגיהם;
  - (14) ביצוע החייאה -
    - (א) דפיבריליזציה;
    - (ב) אינטובציה או מנתיבי אוויר שאינם תוך קני;
    - (ג) טיפול תרופתי לפי הוראה רפואית פרטנית או לפי פרוטוקול;
    - (ד) חיבור למכונת הנשמה.
12. מרפאים בעיסוק
שאיבת הפרשות מדרכי נשימה.
13. קלינאי תקשורת
שאיבת הפרשות מדרכי נשימה.
14. חובשים ונהגי אמבולנס -
  - (1) מתן אספירין לאדם הסובל מכאבי חזה ממקור לבני, לפי פרוטוקול.
15. אופטומטריסט/אופטימטראי - לפי הוראת מומחה במחלות עיניים ובנוכחותו במוסד הרפואי
  - (1) בדיקת לחץ תוך-עיני באמצעות טונופון או גולדמן, למעט בחולים הידועים כסובלים מלחץ תוך-עיני מוגבר;
  - (2) מתן תרופות להרחבת אישונים;
  - (3) מתן טיפות עיניים להרדמה מקומית.

16. פלבוטומיסטים
- (1) שאיבת דם ורידי;
- (2) פתיחת וריד פריפרי לצורך לקיחת דם לבדיקות, למטופלים מגיל 14 ומעלה ובכל מחלקות ויחידות בית החולים.
- 16.A. פלבוטומיסטים, לבורנטים, טכנאי מעבדה
- (1) לקיחת דם קפילרי בכל הגילאים, ובכלל זה מתחת לגיל שנה, במערך האשפוז ובקהילה.
17. טכנולוג עיניים –
- (1) בדיקת חדות ראייה כולל PINHOLE, בדיקת אישונים באמצעות פנס, כולל APD;
- (2) מתן תרופות להרחבת אישונים, לפי הוראת מומחה במחלות עיניים ובנוכחותו במוסד הרפואי;
- (3) מתן טיפות עיניים להרדמה מקומית, לפי הוראת מומחה במחלות עיניים ובנוכחותו במוסד הרפואי.
18. מלווה אישי לפעוט עם מוגבלות בהגדרתו בחוק מעונות יום שיקומיים השוהה במעון יום שיקומי לרבות בהסעה מבית הפעוט אל המעון ובחזרה –
- (1) ניתוק וחיבור פעוט (בהגשמה כרונית) ושאית הפרשות דרך טרכיאוסטומיה קבועה;
- (2) מתן תרופה נגד פרכוסים (STESOLID, BUCCOLAM), דרך פי הטבעת או בדרך של מריחה על החניכיים.
19. רוקח –
- (1) מתן חיסון שפעת בבית מרקחת, למטופלים מעל גיל 18, למעט מטופלים הסובלים מאסטמה, שוק אנפילקטי קודם, רגישות ידועה לביצים או רגישות ידועה להומרים נוספים המצויים בחיסון האמור.
20. עובדי מעבדה רפואית –
- (1) שימוש במכונת אפרוזיס למטרות איסוף וטיפול בכפוף להוראה רפואית והכשרה ייעודית.

כ"ו בתמוז התשס"א (18 ביולי 2001)

בעז לב

המנהל הכללי של משרד הבריאות

נתאשר.

נסים דהן

שר הבריאות